

---

# HR-DAST-599 PREFEKTURA SPLIT

---

Sumarni inventar

---

Bruna Horović Vuković

---

**DAST**  
DRŽAVNI  
ARHIV  
U SPLITU

2008.

## **SADRŽAJ**

1. IDENTIFIKACIJA: Oznaka/signatura; Klasifikacija; Naslov; Vrijeme nastanka gradiva; Razina opisa; Količina .....	2
2. KONTEKST: Naziv stvaratelja; Upravna povijest; Povijest arhivskoga fonda; Način preuzimanja ili predaje .....	3
3. SADRŽAJ I USTROJ: Sadržaj; Odabiranje, izlučivanje, rokovi čuvanja; Dopune; Plan sređivanja .....	4
4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA: Uvjeti dostupnosti; Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja; Jezik i pismo; Tvarne značajke; Obavijesna pomagala .....	5
5. DOPUNSKI IZVORI: Dopunski izvori; Bibliografija .....	6
6. NAPOMENE: Napomena .....	7
7. KONTROLA OPISA: Napomena; Pravila i konvencije izrade opisa; Nadnevak opisa .....	7
INVENTARNI POPIS SERIJA I PODSERIJA .....	8
OPIS SERIJA I PODSERIJA .....	9

## 1. IDENTIFIKACIJA

1. *Oznaka / signatura:* HR DAST 599
  
2. *Klasifikacija:* A.4.3.2.
  
3. *Naslov:* Prefektura Split (R. Prefettura di Spalato) 1941.-1943.
  
4. *Vrijeme nastanka gradiva:* 1941. – 1943.
  
5. *Razina opisa:* fond
  
6. *Količina:* 10 kutija; 1 m/d

## 2. KONTEKST

### 1. *Naziv stvaratelja:*

Kraljevska Prefektura – Split (R. Prefettura di Spalato)

### 2. *Upravna povijest*

Uskoro nakon kapitulacije Kraljevine Jugoslavije, 18. svibnja 1941. godine potpisani su Rimski ugovori između Italije i NDH. Od dalmatinskog područja Italiji je pripalo područje zadarskog otočja, područje Šibenika, Trogira, zatim Split, otoci Čiovo, Drvenik, Šolta, Vis, Biševo, Korčula, Mljet te cijelo područje Boke Kotorske. Dalmacija je pripojena Kraljevini Italiji, a zakonom objavljenim u *Gazzetta Ufficiale del Regno d'Italia* 7. lipnja 1941. godine postala je njezin integralni dio. Ujedno je objavljen i dekret br. 453 o teritorijalnom razgraničenju prefektura, odnosno provincija Zadar, Split i Kotor. Umjesto komesarijata ustanovljeno je Namjesništvo za Dalmaciju (*Governo della Dalmazia*) sa sjedištem u Zadru, a za namjesnika je Mussolini imenovao fašista Giuseppea Bastianinija. Dalmacija pripojena Italiji podijeljena je na tri provincije sa svojim centrima u Zadru, Splitu i Kotoru. Prema navedenom dekretu, “prefekti obavljaju odgovarajuće im nadležnosti suglasno sa zakonima i naredbama”.

U Kraljevini Italiji je još 1865. godine donesen zakon prema kojemu prefekt predstavlja izvršnu vlast u cijeloj provinciji; vrši nadležnosti koje su mu povjerene zakonima, nadzire održavanje prava administrativne vlasti; brine o objavljivanju i provedbi zakona; nadzire rad javne uprave; nadzire javnu sigurnost; ima pravo raspolagati javnim snagama i zatražiti oružanu silu.

U fašističkoj eri, prefekti su bili jedan od instrumenata kojima se Mussolini poslužio za politiku centralizacije i jačanje izvršne vlasti. Cijelo vrijeme postojanja Prefektura – Split, splitski prefekt bio je Paolo Zerbino (lipanj 1941. – kolovoz 1943.), jedan od istaknutijih članova Mussolinijeve Nacionalne fašističke stranke. Prefektura Split (Provincia di Spalato) prostirala se od rta Ploče do granice između Splita i Omiša. Pokrajine (provincije) su se dijelile na administrativne općine – *comune*. Prefekt, pokrajinski upravitelj, bio je odgovoran namjesniku u Zadru. Prefekt izdaje dekrete npr o plaćama, o osnivanju okružnih komisija, o imenovanju općinskih i okružnih komesara.

### 3. *Povijest arhivskoga fonda*

Gradivo fonda prikupljano je u Državni arhiv u Splitu u dva navrata, u sklopu gradiva fonda Namjesništvo za Dalmaciju.

Odlukom Skupštine kotara Split 30. siječnja 1965. godine osniva se Centar za historiju radničkog pokreta sa sjedištem u Splitu s ciljem prikupljanja dokumentarne građe koja se odnosi na povijest revolucionarne borbe u Dalmaciji. Rješenjem Skupštine općine Split 15. travnja 1968. ovaj se centar spaja s Muzejom narodne revolucije Split u jedinstvenu ustanovu pod nazivom Institut za historiju radničkog pokreta Dalmacije – Split.

1. kolovoza 1989. Institut za historiju radničkog pokreta Dalmacije pripojen je Muzeju narodne revolucije bez dokumenta o primopredaji. Kada je ukinut Muzej narodne revolucije Split, građu bivšeg Instituta preuzima tadašnji Povijesni arhiv Split, 15. svibnja 1995. godine.

### 4. *Način preuzimanja ili predaje*

Kada je ukinut Muzej narodne revolucije Split, građu bivšeg Instituta preuzeo je tadašnji Povijesni arhiv Split, 15. svibnja 1995. godine, prema zapisniku od 17. siječnja 1997., UZ pod rednim brojevima 363/364/371 (stranica broj 244 Knjige primljene arhivske građe 1952.-2003.). Dio te građe odnosio se na fond Talijanska okupatorska vojska, od 84 kutije i 12 svežnjeva. Ovaj fond pripojen je fondu pod nazivom Governo della Dalmazia od 4 kutije koji je u Državni arhiv u Splitu predan po službenoj dužnosti 1959. godine od Jadranskog instituta HAZU, bez zapisnika, UZ pod rednim brojem 37 (stranica br. 30 Knjige primljene arhivske građe 1952.-2003.).

## 3. **SADRŽAJ I USTROJ**

### 1. *Sadržaj*

Kako je gradivo ovoga fonda vrlo necjelovito, ono sadržava tek nešto personalnih spisa po općinama, administrativnih spisa o odobravanju pripomoći za svećenstvo i za pripadnike bivše jugoslavenske vojske te spisa o trgovini prehrambenim proizvodima. Nije sačuvana niti jedna knjiga.

## **2. *Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja***

Gradivo ovoga fonda sačuvano je nepotpuno. Čuva se trajno.

## **3. *Dopune***

Ne predviđa se daljni porast gradiva.

## **4. *Plan sređivanja***

Gradivo fonda Prefektura Split proizašlo je izdvajanjem prilikom sređivanja fonda Namjesništvo za Dalmaciju. Budući da je vrlo malo gradiva sačuvano, bez knjiga, jedino što su se mogle koristiti bile su oznake odjela i kategorija na originalnim košuljicama te pečati koji sadrže naziv ureda prefektore i protokolarni broj. Stoga je gradivo podijeljeno u serije i podserije na temelju tih oznaka, a unutar serija kronološki, odnosno abecedno ukoliko se radilo o osobnim dosjeima.

# **4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA**

## **1. *Uvjeti dostupnosti***

Gradivo ima status javnog arhivskoga gradiva.

Dostupno je sukladno Pravilniku o korištenju arhivskoga gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Splitu.

## **2. *Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja***

Dozvoljeno je sukladno Pravilniku o korištenju arhivskoga gradiva i Pravilniku o radu

čitaonice Državnog arhiva u Splitu.

## **3. *Jezik i pismo u gradivu***

Talijanski jezik. Latinski.

#### 4. *Tvarne značajke i tehnički uvjeti*

Papir. Mehanička i biološka oštećenja uzrokovana su metalnim spajalicama.

#### 5. *Obavijesna pomagala*

Ovaj sumarni inventar.

### 5. DOPUNSKI IZVORI

#### 1. *Dopunski izvori*

HR DAST – 30 Namjesništvo za Dalmaciju (1941. - 1943.)

HR DAST – 600 Prefektura Zadar (1930. - 1943.)

HR DAPA – 55 Prefektura Istre u Puli (1923. - 1945.)

HR DARI – 8 Riječka prefektura (1924. - 1945.)

HR DAZD – 120 Prefektura u Zadru. Spisi opcija. (1921. - 1943.)

#### 2. *Bibliografija*

Neva Žurić-Scotti: Talijanska okupacija Dalmacije 1941-1943., Split 1979.

Walter Burella: L'occupazione italiana della Dalmazia 1941-1943: problemi interpretativi, Università degli studi di Trieste, 2000.

Drago Gizdić: Dalmacija 1941, Zagreb 1959.

Drago Gizdić: Dalmacija 1942, Zagreb 1959.

Drago Gizdić: Dalmacija 1943, Zagreb 1962.

Narodnooslobodilačka borba u Dalmaciji, knjiga 1, 1941. godina, IHRPD, Split, 1981.

Narodnooslobodilačka borba u Dalmaciji, knjiga 2, 1942. godina, IHRPD, Split, 1981.

Narodnooslobodilačka borba u Dalmaciji, knjiga 3, 1942. godina, IHRPD, Split, 1982.

Narodnooslobodilačka borba u Dalmaciji, knjiga 4, 1942. godina, IHRPD, Split, 1983.

Giornale ufficiale del Governo della Dalmazia, godišta 1941, 1942, 1943.

Corriere Ufficiale del Commissariato Civile della Dalmazia, Split svibanj 1941.

## 6. NAPOMENE

### 1. *Napomena*

-

## 7. KONTROLA OPISA

### 1. *Napomena arhivista*

Sumarni inventar izradila je arhivistica Bruna Horović Vuković.

### 2. *Pravila ili propisi*

ISAD (G), Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva, II izdanje, Zagreb 2001.

### 3. *Nadnevak izrade opisa*

rujan 2008.



## INVENTARNI POPIS SERIJA I PODSERIJA

<i>Tehn.jed.</i>	<i>Naziv arhivskoga gradiva</i>	<i>Broj/oznaka</i>	<i>Raspon godina</i>
Kutija	1. Općinska administracija – personalni spisi; kabinet		1941.
br. 1.	2. Provincijski odsjek za ishranu	1724/6482	1941.-1942.
	3. Administracija	kateg. X	1941.-1943.
	3.1. Pravoslavni svećenici – imenovanja	X 2	1941./1943.
	3.2. pomoći zaslužnom kleru	X 3	1942.
	3.3. administrativni troškovi za dekanate	X 4	1941.-1943.
	3.4. župnici - službe	X 6	1941.-1943.
2.	4. Likvidacijski ured	A – Br	1941.-1943.
3.	"	Bu – D	"
4.	"	Đ – I	"
5.	"	J – Ko	"
6.	"	Kr – Mar	"
7.	"	Mas – Pa	"
8.	"	Pe – R	"
9.	"	S – Ž	"
10.	5. Razno		1941.-1942.

OPIS SERIJA I PODSERIJA

**HR DAST 599/1. Općinska administracija – personalni spisi; kabinet**

1941. godina

serija

Serijsa sadržava personalne spise i popise zaposlenih u općinama Split, Blato na Korčuli (podatkovne kartice osoblja), Kaštel Novi, Kaštel Sućurac, Kaštel Lukšić, Komiža, Trogir, Šolta, Vis.

Kabinetu prefektore općinski komesari bili su dužni poslati podatkovne kartice zaposlenika pri svojoj općini, zajedno s popisom istih zbog revizije općinskog personala.

**HR DAST 599/2. Provincijski odsjek za ishranu**

1941. - 1942.

serija

*Sezione provinciale dell'alimentazione della Prefettura di Spalato* – odsjek je uređivao trgovinu i proizvodnju prehrambenih proizvoda, odobravao je visinu cijena pojedinih artikala, izdavao je dozvole za uvoz (posebno za količinu uvoza). Serija spisa sadržava sljedeće predmete:

dozvole prefekta o uvozu prehrambenih proizvoda, 1941.

izvješće o prehrambenoj situaciji u provinciji Split, 1941.

popis trgovaca

dopisi o pošiljkama raznih vrsta prehrambenih proizvoda

uvoz mesa

konzerve mesa – poduzeće Mitrović iz Splita

šećer za vino

dozvola za prodaju naranača – poduzeće Capurso iz Splita

Protokolarni brojevi su rastući, ali nepotpuni; 1724-3837.

### **HR DAST – 599/3. Administracija**

1941. - 1943.

serija

Administrativni spisi odjela administracije prefekture. Serija je podijeljena na tri podserije, na temelju kategorija pojedinih predmeta. Ovaj odjel bio je zadužen za prikupljanje potrebnih dokumenata za isplatu financijske pomoći, a samu isplatu vršio je Likvidacijski ured (Ufficio stralcio).

1. Pravoslavni svećenici – imenovanja, kategorija X – 2, spisi odjela administracije prefekture: prefekt Zerbino šalje potrebne dokumente Namjesništvu u Zadar, kopije dopisa, nedostaju dokumenti o imenovanju, 786/2850, 1941/1943.
2. Financijska pomoć kleru, kategorija X – 3; administracija prefekture:
  - predmet: molbe don Nikole Žiška za financijsku pomoć 362/41 – 7939/42
  - predmet: molbe za pomoć don Domenika Ljubića, 7533/42 – 912/43
  - predmet: molbe don Tommasa Bavčevića, 8185/42 – 6905/42
3. Administrativni troškovi za dekanate; kategorija X – 4, odjel administracije prefekture:
  - predmet: administrativni troškovi za dekanate – sudski vikari, 830 / 4427, 1941. - 1943.

molbe koje šibenski ordinarijat šalje Prefekturi da se sudskim vikarima nastavi plaćati paušalna pomoć

- predmet: don Pietro Kalodera, opat Korčule, subvencija, 1703/7233, 1941. - 1943.

molbe opata da mu se odobri subvencija za vizite pripadajućih mu župa

4. Župnici – službe; kategorija X – 6, odjel administracije prefekture:

dopisi koje ordinarijati Split, Šibenik i Dubrovnik šalju administraciji prefekture u kojima javljaju o promjenama službe svojih svećenika, a na osnovu čega se ukidaju, povećavaju ili počinju isplaćivati plaće; predmeti su odvojeni u tri košuljice, posebno za svaki ordinarijat, unutar kojih su poredani abecedno, prema prezimenu svećenika

Biskupski ordinarijat – Dubrovnik, od B do T, 8352/9083; 1941. - 1943.

Biskupski ordinarijat – Split, od B do V, 4019/3341, 1941. - 1943.

Biskupski ordinarijat – Šibenik, od B do V, 4318/6648, 1941. - 1943.

**HR DAST – 599/4. Likvidacijski ured (*Ufficio stralcio*)**

1941. - 1943.

serija

Radi se o seriji osobnih dosjea koje je stvarao Likvidacijski ured pri prefekturi – Split. Ovaj ured obračunavao je mirovine pripadnicima nekadašnje jugoslavenske vojske (ali i ostalom civilnom personalu). Uredu je bio povjeren posao za čitav teritorij Dalmacije, ne samo za područje splitske prefekture. Nove uredbe o poslovanju ovog ureda iznesene su u službenoj okružnici 28. veljače 1942. o obračunu mirovina, objavljenoj u Službenom buletinu br. 1 od 10. ožujka 1942. Svaki dosje sadrži molbe nekadašnjih profesionalnih pripadnika bivše jugoslavenske kraljevske vojske, kojima traže financijsku pomoć ili isplatu mirovina. Nakon što bi dobio dekret o odobrenju od strane računovodstva Namjesništva, ured je na osnovu toga

obračunavao mirovinu. Da bi isplata bila odobrena, u ured su pristizale i potvrde iz statističko-matičnog odsjeka općina o mjestu prebivališta te potvrde da osoba nema nikakvih primanja.

Dosjei su poredani abecedno, prema prezimenu bivših vojnika, oficira, poručnika, maršala, vodnika...

### **HR DAST – 599/5. Razno**

1941. - 1942.

serija

Radi se o seriji spisa različitog karaktera i sadržaja. Npr.

popis odbjeglih s područja provincije Split, lipanj 1942.

prefekt šalje izvješće guverneru o aktivnosti kvesture, siječanj 1942.

spisi o obračunu po otvorenim kreditima, 1942.